

ELLLENGUATGE

Donar-hi voltes

É s ben conegut el fet que el català recorre més que no el castellà al verb *fer* per a la formació de frases o locucions verbals, i que el castellà, en canvi, té més tendència a utilitzar el seu equivalent de *donar*, això és, «dar». Dit d'una altra manera, són prou nombroses les frases del català formades amb el verb *fer*, com és ara *fer por*, *fer fastic*, *fer un petó*, *fer un pessic*, *fer un crit*, *fer un passeig*, etc., resoltes usualment en castellà amb el seu verb «dar». I, és clar, ha calgut no estalviar les recomanacions perquè, sota la permanent influència del castellà, hom no desistís de les pròpies solucions i adoptés, tal com molts efectivament fan, les que constitueixen un calc del castellà: «donar un petó», «donar un crit», etc. Tot plegat, però, no vol pas dir que en català no abundin les frases verbals amb el verb *donar* i en castellà amb el verb «hacer»: són dos verbs massa elementals perquè no hagin originat, tant en l'una llengua com en l'altra, una fraseologia abundant.

El Diccionari Fabra, a l'article *volta*, al costat de la frase *fer volta*, que és el contrari de *fer drecera*, admet *anar a donar una volta*, equivalent a *anar a fer un passeig*. Així mateix, en les definicions dels verbs *voltar* (transitiu i intransitiu) i *voltejar*, així com en la de *tambar*, trobem repetidament *donar voltes*, que ens podríem sentir fàcilment temptats a rebutjar. Però malgrat que en aquests casos el Diccionari de l'Enciclopèdia ha preferit les solucions que hom pot considerar més genuïnes *anar a fer una volta* i *fer voltes*, no ens atreviríem pas a dir que les frases *anar a donar una volta* i *donar voltes* siguin realment del tot rebutjables, i més aviat ens decantaríem a admetre totes dues solucions, tal com, d'altra banda, fa el mateix Fabra en el cas de *volt*: *Cada tramvia fa o dona catorze volts el dia*.

Hi ha un cas especial, però, en què cal dir precisament *donar voltes* i no *fer voltes*, tal com hi ha qui, influït sens dubte pel que hem exposat, no deixa de fer (ho acabem de llegir en un text recentment publicat). És, de fet, un cas molt usual, que el Fabra no preveu, però que recull la Gran Enciclopèdia, segons la qual *donar voltes (a una cosa)* significa «meditar-hi molt, considerar-la des de diferents punts de vista», cosa que, d'altra banda, i potser encara amb algun altre cas, contribueix a fer que no ens sembli rebutjable l'ús general de *donar voltes*.